

MIMMONI?

Viisaš, älykäš, tolkukaš, hajukaš, nerokaš < > tyhmä, tolkutoin, puolivillani,
tolvana, höperö, huppana, älviskö, kepiemielini.

Hil’l’ani, rauhallini, vakavaini, čuipo, varačču, häpäččy, hätäpukšu.

Poikkoi, potrakka, kepiejalkani, rohkie, riški, väkövä.

Vihani, äkäni, ilkie, pahatapani, pahašanani, pahašiämini, pahavirkani, pa-
hašopuni < > luopusa, hyväsiämini, hyväšanani, mukava, mielusa, hyväččäini,
hyvävirkani, hyväšopuni.

Harvapakinaini, vähäpakinaini < > pakasija.

Kipaluontoni, huimapäiväni, huima, torapukki, toračču.

Uppiniskani, omačottani, omavaltani, lujaluontoni, lujavaččani.

Kriesa, čirčču, juonija, juonipukki, juonivärčči, vinciskö, irviskö.

Tehtävä 11. Luve katkelmie L. Kuntijärven *Yhessä ylettih* -romaanista. Huomua ihmistä kuvualijie šanoja.

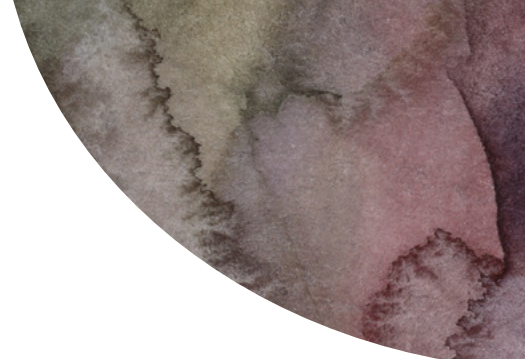
“Teron ajatuksissa pyörähteli Katti-ämmön tarkka ta moittisa, ka kuitenkin hyväntahtosen lämmin, hänellä aina ystävällini kačahus. Sen pohjana oli se erikoini pehmeys, mi nossatti samalla yhteyttä ta kunnivoitusta.”

“Ämmön sormenpiät oltih kovat ta niin kun kivipalasila piirreltuh ihuo, ka sormien liikkehissä oli syväin mukana, ta Tero tunti sen selvästi joka kosetuksessa. Hiän veny rauhallisena ta kaččeli Ämmyö silmät kaitasina viiruloina. Ämmön nävön luvettomissa juovissa ta kruppi-loissa oli hellyä huolenpituoa. Eniten se näky silmäkulmien ta suupielien pienissä kruppiloissa, mit juostih sätehinä ta sevottih Ämmön lempien nävön toisih uurtehih ta juovih. Näistä pienistä uurtehistä Tero oli luken Ämmön mielen muutoksie. Niissä oli ollun kipakkua terävyttä, nöyryä uskuo, hyväntuulista muheluo ta hellyä osanottua. Ämmö on paras ihmini muajilmassa, piätti Tero ičekseh ta hänen oli vaikie pijätellä liikutusta.”

“Silmät on suuret, niin kun röppänät, ta spal’assah niin kun kissalla. Kovuan olet verövä – n’okkua olet antan.”

“Äkkie ilmesty pilven reunah suurikokoni naini, kumpani oli suoriutun aivan valkeih vuatteih. Hiän istu kaunehessa, röyhelöisessä pilvessä ta kaččeli Teruo. Naisen silmät oltih hyvin lempiet ta muhittih kaikkein pehmeintä ta hyvätahtosinta muheluo, missä oli jumalallista kirkkahutta ta auterutta.”

“Alli oli jo muamoh kokoni, vaikka äijyäki hoikempi. Hiän oli kaunis kuin “kuklani”. Palaka silmyäli peitočči tytärtäh ta syväimen pohjasta oli hyvillääh, sentäh kun kaunehus on omalla tavallah arvokasta, konsa sitä ei käytetä viärin tyhjänpäiväseh leikittelyh. Alli ei iče tietän kaunehuttah, ta jo sentäh se purkautuu hänessä parahalla mahdollisella tavalla... Allin suu oli muhelussa, posket muheltih, silmät muheltih, koko nävön täytti tyttömäisen kaunis ta samalla veitikkämäini muhelu.”

“Kauron pitäkö nuama, voirasien kantta muissuttava piä ta porkkalatvani nenä luotah lykyvä vaikutus, varsinki kun paksut huulet oltih melkein irvallah. Hänen nuaman eliet oltih muiten hyvin liikkujaiset ta silmät palettih niin kun lamput. Hiän oli tanakin ta kolkoin kolmovehesta.”

“Poika oli komie ta mukava, ka hänellä vieras ta ulkopuolini. Hiän oli hillitty käytökseltäh, hil’l’asenpuolini, ei nakran, ei melkein ni muhin.”

Tehtävä 12. Šano, mimmoni on ihmini, kumpani...

1. ei pakaja äijyä
2. ei mitänä varaja
3. aina mitänih unohtau
4. ei kehtua ruatua
5. n’okkautuu tyhjästä
6. kiroutuu ta viäntäy mattie
7. kumpasella ei mikänä kelpua ta paššua
8. kävelöy n’okka pissyššä
9. čuipottelou
10. äijän tietäy
11. hätäytyy tyhjästä
12. äijän pakajau
13. monie miellyttäy
14. varajau kaikkie
15. kriesautuu ta juoniutuu
16. vinčisteliytyy

Tehtävä 13. Luve lehti-ilmotuš. Mimmosen kirjuttaisit iče?

”Olen pakšu ta pal’l’ ašpäini tolvana. Lupuan voimissella ta lukie viisahie kirjoja, kun vain kennih miuh mieltynöy!”

Tehtävä 14. Kekši dialogit.

1. Šiut pyritettih viemäh paketti vierahalla ihmisellä. Šoita hänellä, tiijušša missä näkeyvyttä, kerro mimmoni olet ulkonävöltäš ta kyšy mimmoni hiän on.

2. Čikkoš pyritti šiut hoitamah hänen lapšie. Šie läksit heijän kera pihalla ta et huomannun, kuin lapšet puattih. Kyšy rahvahalta, onko hyö nähty poikua ta tyttyö. Kuvua heitä.

Tehtävä 15. Löyvä viivan alta vaštakohat.

Kaunis, šoma, čoma, hyvännäköni, hyväččäini, šievä, nätti. < >

.....
Pieni, pikkaraini, pikku. < >

.....
Viisaš, älykäš, tolkukaš, hajukaš, terävämielini, täjšijärkini. < >

.....
Hyvä, hyväšiiämini, hyväntahtoni, miellyttävä, hyväluontoni. < >

Höperö, šuuri, ruma, istomoini, äkäni, pahannäköni, melkoni, hirviennäköni, tolvana, pahaluontoni, tolkutoin, valtava, älytöin, puolivillani, vihani, kauhiennäköni, šuurenmoini, vajuamielini.